

Joachim Bar

Jubileusz ks. Prof. Dra. Mariana Myrchy

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 11/1-2, 315-319

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Odnośnie udzielania i przyjmowania sakramentów św. Leisentrit wytworzył swoją praktykę, która, aczkolwiek wzorowana na Ordines, na Sakramentarzach itd., nie uzyskała powszechnego aplauzu. Niekiedy z ironią i sarkazmem odzywano się o „leisentritowskich innowacjach”. Dzisiejsza Collectio rituum ma liczne podobieństwa do praktyki Leisentrita.

Wielki wynik osiągnęły wprowadzone w Budziszynie i innych miastach msze recytowane wraz z objaśnieniami. Objaśnienia te skierowywały myśl ku Eucharystii, ku ceremoniom, ku modlitwie, zależnej od części roku kościelnego itd.

Dość należy, że Leisentrit nie doczekał się sakry biskupiej z różnych powodów, przeżył wiele w latach 1559—1586 chwil przykrych i jako niedoceniony infulat ad instar participantium zmarł w Budziszynie. Tam też został pochowany jesienią 1586 roku. Do sześćdziesiątki brakło pół roku.

Per jubilaem anni 1968 reviviscit memoria eius.

Wrocław, 1967

Ks. Feliks Kokoszka

JUBILEUSZ KS. PROF. MARIANA MYRCHY

W gronie pracowników nauki Wydziału Prawa Kanonicznego ATK w Warszawie obchodził dnia 27. VI. 1967 r. ks. prof. Marian Alfons Myrcha, dziekan Wydziału, 20-tą rocznicę samodzielnej pracy naukowej i 60-tą rocznicę swych urodzin. Równocześnie obecni złożyli ks. Dziekanowi gratulacje z racji świeżej nominacji na profesora zwyczajnego.

I. Rys biograficzny

Urodził się ks. M. Myrcha w Siedlcach (dzielnica Starawieś) w polskiej i katolickiej rodzinie dnia 8. IX. 1907 r. jako syn Adolfa i Bronisławy z d. Litwińskiej. Do szkoły podstawowej i średniej uczęszczał w Siedlcach i Brześciu nad Bugiem. W 1926 złożył egzamin dojrzałości. Pragnąc poświęcić się stanowi duchownemu wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego diecezji podlaskiej w Janowie Podlaskim. Po pięciu latach studiów filozoficzno-teologicznych został wyświęcony na kapłana dnia 28. VI 1931 r. w Janowie Podl.

Zaraz po święceniach został skierowany do zajęć duszpasterskich. Przez rok (1931/1932) pracował jako wikariusz, najpierw w Łosicach, potem w Stoczku Łuk., wreszcie w Łaskarzewie. Czując jednak wielki zapal do nauki, uprosił swe Władze diecezjalne o zwolnienie z duszpasterstwa i skierowanie na dalsze studia. Dzięki temu mógł w latach 1932/1935 ukończyć Wydział Prawa Kanonicznego KUL.

Licencjat z prawa kanonicznego zdobył ks. Myrcha w 1934 r., a doktorat dnia 12. XII. 1935 r. Do doktoratu przedstawił gruntownie przygotowaną rozprawę „Dowód ze świadków w procesie kanonicznym”, ogłoszoną drukiem w następnym roku.

Zachęcony przez profesorów KUL, zwłaszcza ks. Jana Rotha, nie porzucił dalszego doskonalenia się w prawie kanonicznym, ale jako asystent wolontariusz na Wydziale Prawa Kanon. KUL w latach 1936—

1939 ,dalej pogłębiał swe studia i zaczął przygotowywać rozprawę do habilitacji.

Nie mógł jednak całkowicie uwolnić się od pracy w swej diecezji, dlatego w r. szk. 1935/36 uczył religii w szkole podstawowej w Siedlcach, w r. szk. 1936/37 w gimnazjum w Łukowie, od r. szk. 1937/38 w gimnazjum w Siedlcach. Równocześnie od r. szk. 1937/38 objął prace w Sądzie Biskupim w Siedlcach.

W latach okupacji nie zrywał z książką naukową, musiał jednak więcej oddać się duszpasterstwu przy katedrze w Siedlcach (1939—1943). Skoro w 1943 r. znalazł się w Warszawie, zabrał się do studium prawa cywilnego na tajnym Uniwersytecie Warszawskim. Pragnął bowiem swe przygotowanie do pracy naukowej w dziedzinie kanonistyki uzupełnić głębszą znajomością prawa polskiego. Studia prawa cywilnego, rozpoczęte i kontynuowane w specjalnie trudnych warunkach, mógł ukończyć dopiero w 1946 r., zyskując 18. VII. 1946 r. dyplom magistra praw. Doktorat z prawa cywilnego zdobył dnia 31. III. 1951 r. na Wydziale Prawa i Nauk Społ. KUL.

II. Działalność naukowa i pedagogiczna

Zachęcony do pracy naukowej, przygotowywał ks. Myrcha pracę habilitacyjną jeszcze przed wojną, pt. „Sądownictwo polubowne w prawie kanonicznym”. Habilitacja doszła do skutku dnia 16. VI. 1947 r. na Wydziale Teologii Katolickiej Uniw. Warszawskiego.

Zajęcia naukowe i dydaktyczne na Wydziale Teologii Katolickiej Uniw. Warsz. podjął ks. Myrcha od r. akad. 1946/47 jako asystent, od r. akad. 1947/48 jako starszy asystent, a od kwietnia 1950 r., po śmierci ks. prof. Ign. Grabowskiego, do 31. VIII. 1951 jako zastępca profesora. Od 1. IX. 1951 r. do 31. VIII. 1954 r. pracuje ks. Myrcha jako kontraktowy profesor nadzwyczajny. Dnia 19. XI. 1954 r. otrzymał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego.

Równocześnie z zajęciami na Wydziale Teologii Katol. Uniw. Warsz. był ks. Myrcha czynny jako wykładowca na Wydziale Prawa Kanon. KUL w latach 1947—1954. Zbyt liczne zajęcia dydaktyczne na dwu uczelniach nie sprzyjały osobistym badaniom naukowym i pracy pisańskiej, ale był to okres, w którym szczególnie odczuwało się brak kadry naukowej uszczuplonej w czasie wojny.

Po wydzieleniu Wydziału Teologii Katolickiej z Uniwersytetu Warszawskiego i zorganizowaniu Akademii Teologii Katolickiej, podjął ks. Myrcha wykłady z zakresu prawa kanonicznego karnego na Wydziale Prawa Kanonicznego, jako profesor nadzwyczajny. Należy podkreślić znaczny udział ks. Myrchy w pracy Wydziału zwłaszcza od r. akad. 1960/61, na stanowisku dziekana Wydziału. Przez szereg lat miał zleczone kierownictwo komórki wydawniczej ATK, od 1955 r. redagował kwartalnik „Polonia sacra”, od 1958 r. kwartalnik „Prawo kanoniczne”. Jeszcze znalazł czas na wykłady zleczone na Wydziale Prawa Kan. KUL w latach 1954/55—1961/62, dojeżdżając z Warszawy do Lublina, póki stan zdrowia na to pozwolił.

W wykładach swoich stara się ks. Myrcha dać studentom głębsze poznanie prawa kanonicznego, wskazuje łączność między poszczególnymi przepisami, pobudza studentów do samodzielnego myślenia, podając różne rozwiązania nasuwających się trudności w interpretacji.

Wykłady ks. Myrchy nie są łatwe dla studentów, ale za to głęboko wprowadzają ich w zrozumienie ogólnych norm prawa kanonicznego i wskazują drogę do zrozumienia struktury tego prawa.

Prace naukowe ogłoszone drukiem skoncentrował ks. Myrcha początkowo na prawie kanonicznym procesowym a następnie na prawie kanonicznym karnym i tu doszedł do świetnych wyników. Prace te odpowiadają wszystkim wymogom metodycznym, pod niektórymi względami przewyższają nawet monografie opublikowane w różnych językach z kościelnego prawa karnego, stawiając Autora w szeregu takich znawców prawa karnego, jak kard. F. Roberti czy o. G. Michiels.

Stosuje ks. Myrcha metodę pozytywno-egzegetyczno-historyczną. Pragnie dokładnie przedstawić obecnie obowiązujące kanoniczne prawo karne, ale uważa, iż bez pokazania rozwoju historycznego prawa karnego, a więc jego ewolucji w ciągu wieków, nie może być ani głębiej rozumiane ani prawidłowo aplikowane. Stosując ściśle rozumowanie, metodę filozoficzno-deduktywną, opierając się na ogólnych normach prawnych, patrząc dokładnie na tekst i kontekst, szuka oparcia dla swych wywodów w historii. Dzięki takiemu szerokiemu spojrzeniu na konkretne przepisy, może wprowadzić czytelnika w głębsze poznanie prawa, uzasadnić stanowisko Ustawodawcy, wskazać braki a zarazem drogę do udoskonalenia prawa kanonicznego.

Dzięki specjalnie odbytych studiów prawa cywilnego ma wielkie zrozumienie dla ujmowania zagadnień prawa kan. na szerokiej płaszczyźnie różnych systemów karnych państwowych, w szczególności prawodawstwa polskiego.

Naukowa ścisłość, obiektywizm, głęboka wnikliwość, zapewnią rozmowom naukowym ks. Myrchy długą trwałość. Własne pomysły rozwiązania kwestii spornych i wysunięte dezyderaty odnośnie przyszłych zmian w Kodeksie prawa kanon., mogą być wykorzystane w opracowywaniu wniosków dla rewizji tegoż Kodeksu.

Koleżdy i przyjaciele ks. prof. Myrchy wyrażają życzenie, aby tak znakomity znawca prawa kanonicznego wzbogacił naszą literaturę z kanonicznego prawa karnego jeszcze nowymi pracami.

III. Prace ogłoszone drukiem:

1936

1. Dowód ze świadków w procesie kanonicznym. Lublin 1936 Tow. Nauk. KUL ss. VIII, 163. Rozprawy dokt., magist. i seminaryjne II Wydział Prawa Kan. Rozprawy dokt. t. 3.

Rec.: Rejowicz Wł. ks., Przegl. powsz. 215 (1937) 148.

1937

- 1a. Śp. książdz Edward Kucierzyński, Wiadom. diec. podlaskie 1937 s. 438—440.

1947

2. Sądownictwo polubowne w prawie kanonicznym w Polsce, Wiadom. duszpast. 3 (1947) 61—65.
3. Zdolność do działań prawnych w prawie polskim, Ateneum kapł. 46 (1947) 182—187.
4. Ubezważnienie w prawie polskim, Ateneum kapł. 46 (1947) 477—480.

1948

5. Kościelne sądownictwo polubowne, *Ateneum* kapł. 48 (1948) 173—178, 261—269.
6. Sądy polubowne w prawie kanonicznym. Studium prawnoporównawcze. Lublin 1948 *Tow. Nauk. KUL* ss. 303, 7 nlb. *Rozprawy Wydż. Teolog.-Kanon.* 3.
Rec.: Krzemieniecki J. ks., *Ateneum* kapł. 50 (1949) 191—193;
Wilanowski B., *Państwo i Prawo* 3 (1948) zes. 9—10 s. 114—116.
7. Rec.: Petrani A. ks., *Zasada większości w prawie kanonicznym*, Lublin 1947. — *Ateneum* kapł. 51 (1949) 102—104.
8. Zbiorowa odpowiedzialność w karnym ustawodawstwie kanonicznym, polskim i międzynarodowym, *Roczniki teol.-kan.* 1 (1949) 133—181.

1950

9. Rec.: Biskupski S. ks., *Krzysztof Żórawski polski kanonista z XVIII stulecia*. — *Ateneum* kapł. 53 (1950) 77—79.

1952

10. Skutki niezajomości prawa w karnym ustawodawstwie kanonicznym i polskim, *Collect. theol.* 23 (1952) 115—163.

1955

11. Zagadnienie prawne Akademii Teologii Katolickiej, *Polonia sacra* 7 (1955) 68—77.
12. Śp. Ksiądz Piotr Bober, *Polonia sacra* 7 (1955) 233—239.
13. Nieświadomość bezprawności a wina w karnym ustawodawstwie kanonicznym i polskim, *Polonia sacra* 7 (1955) 276—374, 8 (1956) 29—124. *Odb.* ss. 195.
Rec.: Michiels G. o., *Polonia sacra* 9 (1957) nr 1 s. 351—352;
Papierkowski Z., tamże nr 2—3 s. 395—402.

1956

14. Administracyjny wymiar kar w Kościele, *Polonia sacra* 8 (1956) 125—149.
15. Wpływ bojażni na wymiar kar „*latae sententiae*” w prawie kanonicznym, *Polonia sacra* 8 (1956) 349—380.

1957

16. Zwalnianie z cenzur w świetle przepisów prawa kanonicznego, *Polonia sacra* 9 (1957) nr 1 s. 87—210.
17. Środki prawne przeciwko sądowemu i administracyjnemu wymiarowi kar, *Polonia sacra* 9 (1957) nr 2—3 s. 205—232.
18. Ekskomunika, *Polonia sacra* 9 (1957) nr 4 s. 185—214, 10 (1958) nr 1 s. 81—176, nr 2 s. 15—81, *Prawo kanon.* 1 (1958) nr 1—2 s. 29—182.
Rec.: Bar JR. o., *Prawo kanon.* 3 (1960) nr 3—4 s. 396—397;
Karlowski K. ks., tamże s. 397—399.

1959

19. Interdykt, *Prawo kanon.* 2 (1959) nr 1—2 s. 73—300.
Rec.: jak do poz. 18.

20. Depozycja i degradacja, Prawo kanon. 2 (1959) nr 3—4 s. 125—232.
Rec.: jak do poz. 18.

1960

21. Stałe lub czasowe pozbawienie prawa noszenia szat duchownych, Prawo kanon. 3 (1960) nr 1—2 s. 289—297.
22. Prawo karne, komentarz do piątej księgi Kodeksu prawa kanonicznego. Tom II Kara cz. I przepisy ogólne. Warszawa 1960 Akademia Teologii Katol. ss. 1031, 1 nlb. Prace Wydziału Prawa Kanon. ATK t. 2.
Rec.: Michiels G. o., Prawo kanon. 5 (1962) nr 1—2 s. 308—310; Wójcik W. bp, tamże nr 3—4 s. 295—302; Papierkowski Z., tamże nr 3—4 s. 303—307.

1962

23. Terytorialny zasięg kary, Prawo kanon. 5 (1962) nr 1—2 s. 189—196.

1963

24. Śp. Ks. Dr Bernard Filipiuk, Prawo kanon. 6 (1963) 573—581.

1965

25. Problem winy w karnym ustawodawstwie kanonicznym, Prawo kanon. 8 (1965) nr 2 s. 3—34.

1966

26. Śp. O.Gommarus a Booischot Michiels doktor prawa kanonicznego. Prawo kanon. 9 (1966) nr 3—4.
27. Suspensa, Prawo kanon. 9 (1966) nr 3—4, 10 (1967) nr 1—2, 10 (1967) nr 3—4.

1967

28. Rec.: Bar J. R. o., Prawo stanów doskonałości Kościoła katolickiego. — Prawo kanon. 10 (1967) nr 1—2.

O. Joachim R. Bar

JESZCZE O EGZEMPCJI DIECEZJI WROCŁAWSKIEJ

Sprawa łączności i zależności prawnej oraz faktycznej biskupstwa wrocławskiego od metropolii gnieźnieńskiej budziła zaciekawienie historyków i prawników nie tylko dawniejszych, ale interesuje ona również badaczy współczesnych. Na tle tych zainteresowań pojawiają się niestety wypowiedzi, bardzo dalekie czasami od obiektywizmu naukowego i szczerzej metody badawczej¹.

¹ W pożytecznym organie naukowym zasłużonym dla badań w zakresie historii Kościoła, „Archiv für schlesische Kirchengeschichte”, redagowanym przez księdza Prałata Kurta Engelberta, dawniej we Wrocławiu, obecnie w Hildesheim, zamieszczono na temat moich uwag w sprawie zależności Wrocławia od Gniezna napastliwe wypowiedzi: „Urban macht aus dieser rein kirchlichen Verbindung zwischen Gnesen und Breslau eine hochpolitische und nationalpolnische Angelegen-